

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (ฉบับแก้ไขเปลี่ยนแปลง)

นายประวิทย์ ร้อยแก้ว
อัยการผู้เชี่ยวชาญพิเศษ สำนักงานคดีค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

- เหตุผลสำคัญ - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยการ
 - กำหนดให้มีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์ค้ามนุษย์แจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - กำหนดมาตรการเพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

- มาตรา 13/1 ผู้ใดแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ทราบว่าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา
- มาตรา 16 ให้คณะกรรมการ ปคม. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - ...
 - (2/1) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ และกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

- มาตรา 16/1 ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะและประกาศกำหนดให้สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะใด ๆ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรการดังกล่าว ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ (เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๓๐๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘)

สาระสำคัญของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

- สถานประกอบกิจการ โรงงาน และยานพาหนะ ที่อยู่ภายใต้บังคับของมาตรการฯ
 - (1) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
 - (2) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
 - (3) อาคารที่พักอาศัยในเชิงพาณิชย์ประเภทหอพัก อาคารชุด หรือเกสต์เฮาส์ (Guest House) ที่ให้ผู้อื่นเช่า
 - (4) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน
 - (5) เรือประมงต่างประเทศที่เข้ามาในน่านน้ำไทย หรือเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย ยกเว้นเรือที่เดินด้วยกรรเชียง แฉว หรือพาย

สาระสำคัญของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

- เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการ ต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้
 - (1) ชี้แจงหรือจัดให้มีการอบรมลูกจ้างของตนเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ อย่างน้อยปีละครั้ง
 - (2) อนุญาตให้ใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างลูกจ้างกับบุคคลภายนอก
 - (3) ตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือ ในกรณีที่ลูกจ้างกล่าวอ้างว่ามีการใช้กำลัง บังคับหรือทำร้ายเพื่อกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
 - (4) อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าไปในสถานประกอบกิจการ โรงงานหรือยานพาหนะ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการค้ามนุษย์ หรือเพื่อพบและช่วยบุคคลที่ตกเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

สาระสำคัญของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

(๕) ควบคุม สอดส่อง และดูแล ไม่ให้มีการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในหรือบริเวณสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ

(๖) แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพบว่าการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือให้ข้อมูลข่าวสาร หรือพฤติการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยหรือควรเชื่อได้ว่า จะกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ในสถานประกอบกิจการ โรงงาน ยานพาหนะ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

- มาตรา 16/2 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์หรือพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ในสถานประกอบกิจการโรงงาน หรือยานพาหนะตามมาตรา 16/1 หากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการโรงงาน หรือยานพาหนะ ดังกล่าวไม่สามารถชี้แจง หรือพิสูจน์ให้คณะกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองเชื่อว่าตนได้ใช้ความระมัดระวัง ตามสมควรแก่กรณีแล้ว ให้คณะกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองมีอำนาจสั่งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว
- (2) พักใช้ใบอนุญาตประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน
- (3) ห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราว
- (4) ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

ทั้งนี้ การสั่งตาม (1) (2) และ (3) ต้องไม่เกินครั้งละสามสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะ ได้รับทราบคำสั่ง ในกรณีมีการออกคำสั่งใด ๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการตามมาตรา 25 วรรคสองแจ้งให้หน่วยงานซึ่งควบคุมสถานประกอบกิจการ โรงงาน หรือยานพาหนะนั้นทราบ และให้หน่วยงานดังกล่าวถือปฏิบัติตามนั้น

การพิจารณาปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราว การพักใช้ใบอนุญาต ประกอบการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน การห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหรือ การดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก ตามวรรคหนึ่ง และการแจ้งให้หน่วยงานรับทราบตามวรรคสามให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการและเงื่อนไขการสั่งปิดสถานประกอบกิจการหรือโรงงานชั่วคราวการพักใช้ใบอนุญาต
ประกอบกิจการสำหรับการประกอบธุรกิจหรือโรงงาน การห้ามใช้ยานพาหนะเป็นการชั่วคราวหรือ
ดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

มาตรา 25 คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค. จะแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด
หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการ ปกค.
มอบหมายก็ได้

ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการตามมาตรา 16/2 ให้นำ
มาตรา 21 วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับกับการประชุมของ
คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

คำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ที่ 3/2558 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2558 เรื่องแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการพิจารณาคำสั่งทางปกครองเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการฯ

- ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ – ประธานฯ
- รอง ผบ.ตร. ที่ได้รับมอบหมาย – รองประธานฯ
- ผู้แทนกระทรวงคมนาคม, แรงงาน, สำนักงานอัยการสูงสุด, กรมการปกครอง, โรงงานอุตสาหกรรม – อนุกรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวง พม. – เลขานุการ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

มาตรา 53/1 ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา 52 หรือมาตรา 53 วรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

- (1) รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต
- (2) ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

มาตรา 53/2 เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดำเนินกิจการสถานประกอบการ โรงงานหรือยานพาหนะ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา 16/2 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

- เหตุผลสำคัญ – เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์โดยการ
 - แก้ไขบทนิยามคำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” และ “การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 - ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเรียกค่าสินไหมทดแทนอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์
 - กำหนดฐานความผิดซึ่งได้กระทำต่อเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปีให้ทำงานหรือให้บริการ อันอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของบุคคลนั้น
 - แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

- ยกเลิกบทนิยามคำว่า “แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” และ “การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” ในมาตรา 4
- ยกเลิกมาตรา 6 เดิม โดยให้ใช้ความใหม่แทน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

- มาตรา 6 ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
 - (1) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง **ใช้อำนาจโดยมิชอบ** **ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อย** ทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ **ขู่เชื่อกว่าจะใช้กระบวนการทางกฎหมายโดยมิชอบ** โดยให้เงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนั้นให้ความยินยอมแก่ผู้กระทำความผิดในการแสวงหาประโยชน์จากบุคคลที่ตนดูแล หรือ
 - (2) เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขังจัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งเด็ก

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบผู้นั้นกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์

การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาขอทาน การตัดอวัยวะเพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคลไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

การบังคับใช้แรงงานหรือบริการตามวรรคสอง หมายความว่า การข่มขืนใจให้ทำงานหรือให้บริการโดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(1) ทำให้กลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของบุคคลนั้นเองหรือของผู้อื่น

(2) ขู่เข็ญด้วยประการใด ๆ

(3) ใช้กำลังประทุษร้าย

(4) ยึดเอกสารสำคัญประจำตัวของบุคคลนั้นไว้ หรือนำภาระหนี้ของบุคคลนั้นหรือของผู้อื่น

มาเป็นสิ่งผูกมัดโดยมิชอบ

(5) ทำให้บุคคลนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

“จัดหา” (recruitment) เป็นกระบวนการในการหาคน (คัดสรร คัดเลือก) เข้ามาร่วมงาน หรือทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด

ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยี ในการติดต่อสื่อสารมากขึ้น กลุ่มมิจฉาชีพ ก็มีการหลอวงเหยื่อ โดยผ่านทางสื่อสารสนเทศเหล่านี้ เช่นกัน เช่น การหลอวงผ่าน line, facebook เป็นต้น หลายกรณีคนหลอวงกับเหยื่ออาจไม่เคยพบเจอกันจริงๆ

“ใช้อำนาจครอบงำบุคคลด้วยเหตุที่อยู่ในภาวะอ่อนด้อย ทางร่างกาย จิตใจ การศึกษา หรือทางอื่นใดโดยมิชอบ” เป็นการนำความอ่อนด้อยของเหยื่อมาหาประโยชน์ ทั้งนี้ ต้องแสดงให้เห็นด้วยว่า เหยื่อต้องเชื่อว่าตนเองไม่มีทางเลือกอื่น นอกจากยอมทำตามความต้องการของคนที่มาแสวงหาประโยชน์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

“การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี” หมายถึง การได้รับเงินหรือประโยชน์ทาง
วัตถุจากการค้าประเวณีของบุคคลอื่น

“การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น” หมายถึง ได้รับเงินหรือผลประโยชน์ที่
เกี่ยวพันกับการค้าประเวณีของบุคคลอื่น การเป็นทาสบำเรอเกมหรือบริการทางเพศ
รูปแบบอื่น รวมถึง การกระทำในทางลามกอนาจาร การผลิตเผยแพร่สื่อลามก เป็นต้น

(UNODC: Model Law against Trafficking in Persons)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

“การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ” หมายถึง งานหรือบริการที่เกิดจากการบังคับ ชู่เชืญ
กดตัน ให้ผู้อื่น (เหยื่อ) ทำลง โดยที่เหยื่อไม่เต็มใจ ทั้งนี้หลักฐานสำคัญคือ ต้องพิสูจน์ให้
ได้ว่า เหยื่อทำเพราะถูกบังคับ หรือชู่เชืญ (ถ้าไม่ถูกบังคับ หรือชู่เชืญ ก็จะไม่ทำ) และ
เหยื่อไม่สามารถปฏิเสธ หรือหยุดทำงานหรือให้บริการ หรือลาออกจากงานได้โดยอิสระ

(UNODC: Model Law against Trafficking in Persons และกฎหมายตัวอย่างของ
ประเทศสหรัฐอเมริกา อิสราเอลและออสเตรเลีย)

สิ่งบ่งชี้ของการบังคับใช้แรงงาน

- แรงงานเป็นคนเปราะบาง เช่น พิการ หรือเป็นกลุ่มเสี่ยง
- มีการหลอกลวง (ประเภท สภาพ สถานที่ เป็นต้น)
- ถูกจำกัดเสรีภาพในการใช้ชีวิตประจำวัน มีการติดลูกกรงหน้าต่าง ล็อคประตู กั้นรั้วสูงในที่พัก มีคนเฝ้าระวังทางเข้า – ออก มีกล้องวงจรปิดตรวจตรา ห้ามออก
- นอกสถานที่ทำงานหรือที่พักอาศัย ให้คนคอยติดตาม
- ถูกโดดเดี่ยวจากสังคม เช่น อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ถูกยึดเครื่องมือสื่อสาร เป็นต้น
- มีการใช้ความรุนแรงต่อร่างกาย รวมถึงการบังคับให้ใช้ยาเสพติดหรือแอลกอฮอล์ บังคับให้มีเพศสัมพันธ์กับนายจ้าง บังคับให้ต้องทำงานอื่นนอกเหนือไปจากข้อตกลง เป็นต้น

สิ่งบ่งชี้ของการบังคับใช้แรงงาน

- มีการใช้ความรุนแรงทางร่างกายหรือการทารุณทางเพศ หรือขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง อาจทุบตีหรือละเมิดทางเพศ บังคับให้ใช้ยาเสพติดหรือเครื่องมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เพื่อควบคุมคนงาน การบังคับให้ยอมรับในงานที่ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงตั้งแต่เริ่มแรก

สิ่งบ่งชี้ของการบังคับใช้แรงงาน

- มีการขู่เช็ญ ข่มขู่ เช่น การไม่ให้ใช้ที่พัก การขับไล่สมาชิกในครอบครัว การตัดสิทธิบางอย่าง การเหยียดหยาม
- มีการยึดเอกสารประจำตัว (เจตนาเพื่อเป็นเงื่อนไขในการบีบบังคับให้ทำงาน)
- ไม่จ่ายค่าจ้าง
- แรงงานขัดหนี้ หรือการเอาภาระหนี้สินมาเป็นข้อผูกมัดให้ต้องทำงาน
- สภาพการทำงานและสภาพการดำรงชีพที่เลวร้าย
- ชั่วโมงการทำงาน/ทำงานล่วงเวลาที่ยาวนาน (โดยถูกจ้างปฏิเสธไม่ได้)

แรงงานขังหนี้ (Debt Bondage)

- เป็นสถานะหรือกระบวนการทำให้เหยื่อถูกพันธนาการด้วยภาระหนี้สิน โดยการทำให้เหยื่อไม่สามารถหรือเป็นไปไม่ได้ที่จะชำระหนี้เหล่านั้นได้
- ลักษณะที่บ่งชี้ว่าน่าจะเข้าข่ายการเป็น Debt Bondage
 - จำนวนหนี้หรืออ้างว่าเป็นหนี้สูงเกินจริงมาก หรือ
 - สัดส่วนของงานที่ทำและจำนวนหนี้ที่ถูกหักออกจากงานที่ทำ ไม่ได้สัดส่วนกันอย่างเห็นได้ชัด หรือ
 - ไม่มีการกำหนดระยะเวลา หรือประเภทงานที่ต้องทำเพื่อชดใช้หนี้อย่างชัดเจน

แรงงานขี้หนี้ (Debt Bondage)

- เป็นการทํางานแทนการชำระหนี้อย่างไม่เป็นธรรม โดยไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน
- “หนี้” อาจเกิดจาก เงินค่าจ้างล่วงหน้า เงินกู้เพื่อเป็นค่าจัดหางาน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน โดยอาจเป็นหนี้ที่แรงงานคนนั้นก่อขึ้นมาเอง หรือเป็นหนี้ที่แรงงานทำเพื่อชดใช้หนี้ที่บิดมารดา หรือญาติใกล้ชิดกดเอาไว้
- ในสภาวะของแรงงานขี้หนี้ เจ้าหนี้หรือนายจ้างจะสร้างเงื่อนไขให้แรงงานไม่สามารถชดใช้หนี้ได้ โดยอาจให้ค่าจ้างต่ำกว่าความเป็นจริง การเพิ่มอัตราดอกเบี้ย การคิดค่าอาหารหรือที่พัก เป็นต้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

มาตรา 52 ผู้ใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบสองปีและปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงหนึ่งล้านสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่ถึงสิบแปดปีต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหนึ่งล้านห้าแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่ถึงสิบห้าปี **หรือผู้มี** กายพิการหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

มาตรา 53 นิติบุคคลใดกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาท ถึงห้าล้านบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งของนิติบุคคลเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกปีถึงสิบสองปี และปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหนึ่งล้านสองแสนบาท แต่ถ้าเป็นการกระทำแก่บุคคลตามมาตรา 52 วรรคสอง หรือมาตรา 52 วรรคสามต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตราดังกล่าว แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

มาตรา 53/1 ถ้าการกระทำผิดตามมาตรา 52 หรือมาตรา 53 วรรคสอง เป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำ

(1) รับอันตรายสาหัส หรือเป็นโรคร้ายแรงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่แปดปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท หรือจำคุกตลอดชีวิต”

(2) ถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

มาตรา 56/1 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หนึ่งแห่งหนึ่งยวักกซัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ ซึ่งบุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี ให้ทำงาน หรือ ให้บริการที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การ เจริญเติบโต หรือพัฒนาการ หรือในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อ ความปลอดภัยของบุคคลนั้น หรือขัดต่อศีลธรรมอันดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีและ ปรับไม่เกินสี่แสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่ผู้บุพการีให้ผู้สืบสันดาน ทำงานหรือให้บริการเพราะเหตุความยากจนเหลือทนทาน หรือเมื่อพิจารณาถึงสภาพ ความผิด หรือเหตุอันควรปรานีอื่นแล้วศาลจะไม่ลงโทษผู้กระทำความผิดเลยก็ได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

ความผิดตามมาตรา 56/1 ไม่ใช่ความผิดฐานค้ามนุษย์

องค์ประกอบความผิดคือ

เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หมายเหี่ยวักขัง
จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้

บุคคลอายุไม่เกิน 15 ปี

เพื่อให้ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้

- (1) งานที่เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจ การเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ
- (2) ทำงานในลักษณะหรือในสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของบุคคลนั้น
- (3) งานที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

คำว่า “บุพการี” หมายถึง บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด สืบสายโลหิต โดยตรงขึ้นไป กล่าวคือ พิจารณาความเป็นเครือญาติตามความเป็นจริงยิ่งกว่าความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ดังนั้น แม้จะเป็นบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เป็นบิดาตามความเป็นจริงก็ถือเป็นบุพการี

“ผู้สืบสันดาน” หมายถึง ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมา เช่น ลูก หลาน เหลน ลื้อ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

คำว่า “บุพการี” หมายถึง บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด สืบสายโลหิต โดยตรงขึ้นไป กล่าวคือ พิจารณาความเป็นเครือญาติตามความเป็นจริงยิ่งกว่าความสัมพันธ์ทางกฎหมาย ดังนั้น แม้จะเป็นบิดาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่เป็นบิดาตามความเป็นจริงก็ถือเป็นบุพการี

“ผู้สืบสันดาน” หมายถึง ผู้สืบสายโลหิตโดยตรงลงมา เช่น ลูก หลาน เหลน ลื้อ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- มาตรา 49 ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็ก อายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- 1) งานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ
- 2) งานปั๊มโลหะ
- 3) งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสียง และแสงที่มีระดับแตกต่างจากปกติ อันอาจเป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 4) งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- 5) งานเกี่ยวกับจุลชีวันเป็นพิษซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา หรือเชื้ออื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 6) งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ เว้นแต่ในงานในสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 7) งานขุดหรือบั้งคักรถยกหรือปั้นจั่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 8) งานใช้เลื่อยเดินด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

- 9) งานที่ต้องทำไต่ดิน ใต้น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขา
- 10) งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- 11) งานทำความสะอาดเครื่องจักรหรือเครื่องยนต์ขณะที่เครื่องจักรหรือเครื่องยนต์กำลังทำงาน
- 12) งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่สิบเมตรขึ้นไป
- 13) งานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

มาตรา 50 ห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในสถานที่ ดังต่อไปนี้

- 1) โรงฆ่าสัตว์
- 2) สถานที่เล่นการพนัน
- 3) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- 4) สถานที่อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 (ฉบับที่ 5)

มาตรา 148/1 นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 44 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจ้างเด็กอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นลูกจ้างหรือการรับเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงเข้าทำงาน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 148/2 นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 49 หรือมาตรา 50 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๒ ในส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้นายจ้างให้ลูกจ้างซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่าสิบแปดปีทำงานตามประเภทของงานและสถานที่ที่กำหนด ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงแปดแสนบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจำคุกไม่เกินสองปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้ลูกจ้างได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน หรือจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ”

ประกาศคณะกรรมการระดับชาติเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย
เรื่อง ประเภทงานอันตรายสำหรับแรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย

งานอันตราย – 2 ประเภท คือ

- งานซึ่งมีลักษณะงานที่เป็นอันตราย – 19 ประเภท
- งานซึ่งมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นอันตราย (ต่อสุขภาพ ความปลอดภัย หรือศีลธรรมของเด็ก) – 12 ประเภท

